

บทที่ 2

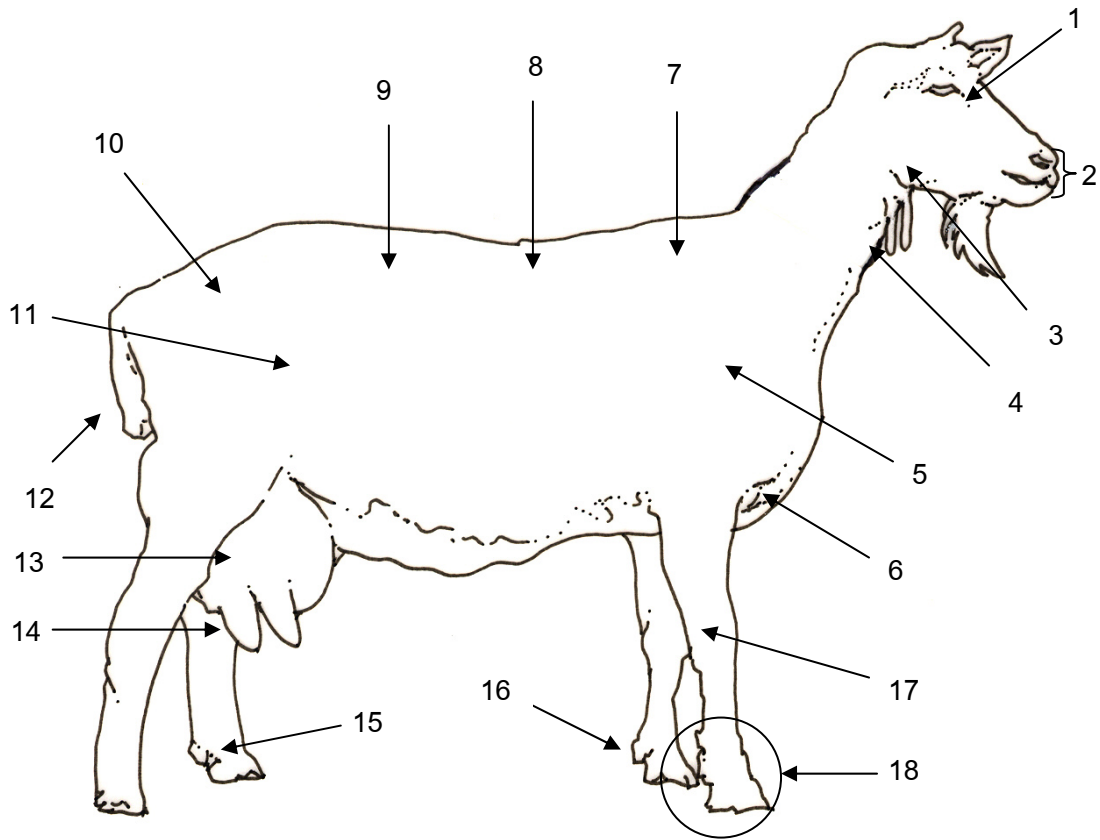
ชีววิทยาของแพะ

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของแพะ

แพะเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จัดอยู่ในกลุ่มสัตว์เคี้ยวเอื้องเช่นเดียวกับโค กระบือ แต่จะมีขนาดเล็กโดยมีขนาดน้ำหนักตัวประมาณ 35-65 กิโลกรัม และมีความสูงเฉลี่ย 55-100 เซนติเมตร ซึ่งขนาดตัวจะแปรผันไปตามแต่เพศ พันธุ์ สิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านสุขภาพสัตว์และคุณภาพของอาหารที่แพะได้รับ โดยปกติแพะตัวเมียนั้นจะมีขนาดตัวเล็กกว่าตัวผู้ หรือพันธุ์แท้ส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่กว่าพันธุ์ลูกผสมหรือพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งแพะพันธุ์แท้ในแถบประเทศเขตหนาวและเขตอบอุ่นส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่มาก โดยแพะตัวผู้ที่โตเต็มที่บางตัวอาจหนักได้ถึง 80-120 กิโลกรัม และด้านความสูงอาจมีมากถึง 100-130 เซนติเมตร ซึ่งถือเป็นลักษณะดีเด่นของแพะพันธุ์ที่ใช้ในการให้ผลผลิตเป็นเนื้อ หรือในพ่อพันธุ์แพะนมพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตหนาวและเขตอบอุ่นก็อาจมีขนาดใหญ่มากได้เช่นกัน

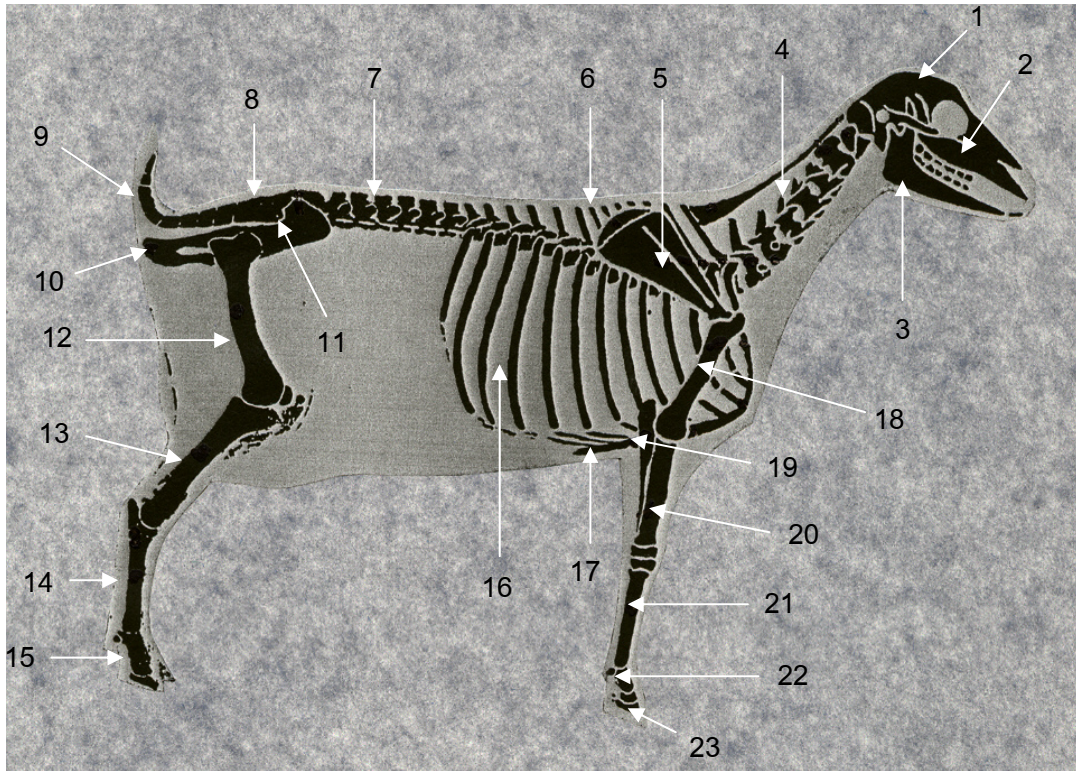
ในแพะบางพันธุ์ก็อาจพบพันธุ์ที่มีขนาดเล็กมาก หรือเรียกว่าเป็นแพะพันธุ์แคระก็สามารถพบได้ เช่น แพะพันธุ์ปิกมี (Pygmy) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดในทวีปแอฟริกา นอกเหนือจากขนาดตัวของแพะแต่ละพันธุ์ที่มีขนาดต่าง ๆ กันไปตามลักษณะประจำพันธุ์แล้ว ในแพะบางพันธุ์ยังมีลักษณะเด่นของการให้ผลผลิตขนแพะโดยเฉพาะแพะที่มีเส้นขนยาว เรียวกเล็ก นุ่มละเอียด และบางเบา เช่น แพะพันธุ์แองโกล่า (Angora) และพันธุ์แคชเมียร์ (Cashmere) ซึ่งถือว่าเป็นแพะพันธุ์ที่นิยมเลี้ยงไว้ตัดขน เพื่อนำขนแพะเข้าสู่อุตสาหกรรมสิ่งทอสำหรับใช้ทำเครื่องนุ่งห่มคุณภาพสูง อันถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงมากในตลาดแถบทวีปยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย แต่ในประเทศเขตร้อนและประเทศไทยนั้นยังไม่นิยมเลี้ยงแพะเพื่อผลิตขนอันอาจเนื่องมาจากสาเหตุของสภาพภูมิอากาศ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเลี้ยงการดูแลแพะพันธุ์ดังกล่าว เพราะเนื่องจากแพะมีขนยาวและหนาจึงทำให้ทนต่อสภาพอากาศร้อนได้ไม่ดีนัก และการขาดอาหารหยาดที่มีคุณภาพดีอาจส่งผลต่อคุณภาพของการสร้างขน เป็นต้น

จากภาพรวมดังที่กล่าวมาแพะเป็นสัตว์ที่มีลักษณะและความแตกต่างหลากหลายตามลักษณะของพันธุ์ เพศ อายุ และลักษณะการให้ผลผลิต ดังนั้นในรายละเอียดต่างๆของลักษณะประจำพันธุ์ ขนาด รูปร่าง และประโยชน์ของแพะแต่ละพันธุ์จะกล่าวถึงในบทต่อไป

1. Forehead	2. Muzzle
3. Jaw	4. Wattle
5. Shoulder	6. Chest
7. Withers	8. Back
9. Loin	10. Rump
11. Flank	12. Tail
13. Udder	14. Teat
15. Pastern	16. Dewclaw
17. Knee	18. Hoof

ภาพที่ 2.1 ลักษณะภายนอกของแพะ

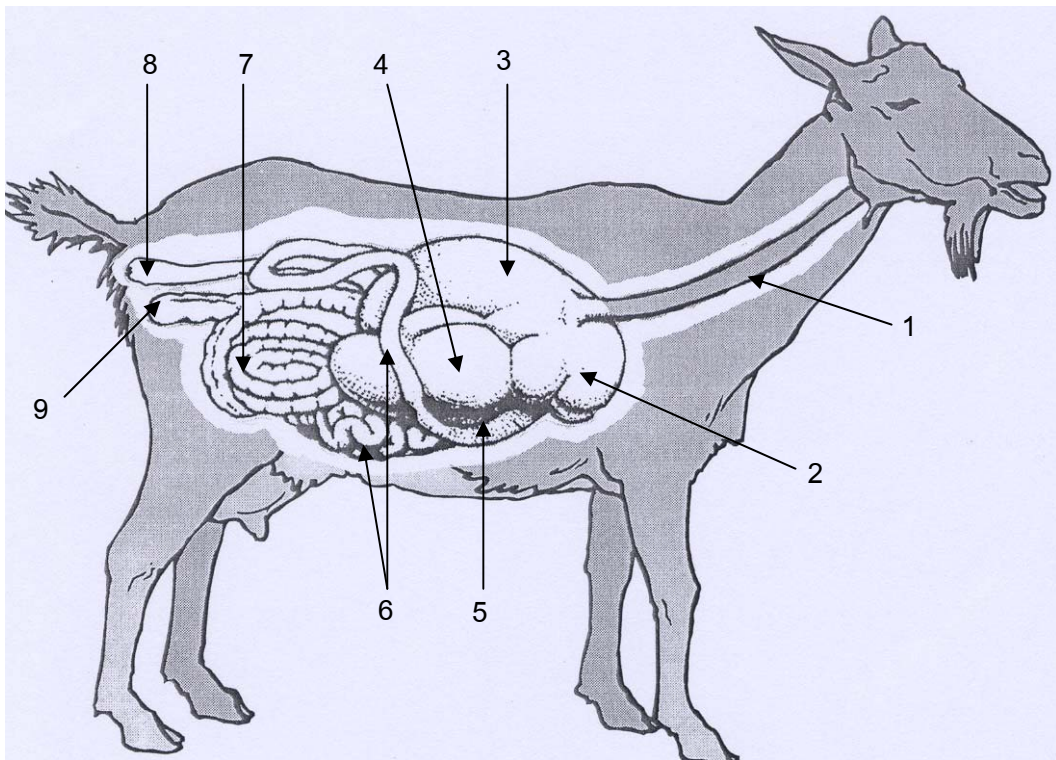

1 Skull	2 Maxilla
3 Mandible	4 Cervical vertebrae
5 Scapula	6 Thoracic vertebrae
7 Lumbar vertebrae	8 Sacrum
9 Coccygeal vertebrae	10 Ischium of pelvic bone
11 Ilium of pelvic bone	12 Femur
13 Tibia	14 Metatarsus
15 Phalanges	16 Rib
17 Sternum	18 Humerus
19 Ulna	20 Radius
21 Metacarpus	22 Phalanges
23 Hoof	

ภาพที่ 2.2 ระบบกระดูกโครงร่างของแพะ

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาาระบบทางเดินอาหารของแพะ

แพะเป็นสัตว์ที่ให้ผลผลิตได้หลากหลายรูปแบบซึ่งส่วนใหญ่เป็นเนื้อและนม เช่นเดียวกับปศุสัตว์ทั่วไปอีกทั้งเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องทำให้ผลของการให้ผลผลิตเนื้อและนมจึงขึ้นกับคุณภาพของอาหารหยาบที่สัตว์กินและศักยภาพการย่อยอาหารของสัตว์โดยการทำหน้าที่ของจุลินทรีย์ในกระเพาะอาหารส่วนหน้า (Fore stomach) กระเพาะหมักที่ทำหน้าที่หมักอาหารพวกเยื่อใย และการสังเคราะห์วิตามินให้แก่ตัวสัตว์ ซึ่งโดยปกติอาหารพวกเยื่อใยจะมีคุณค่าทางอาหารต่ำแต่จุลินทรีย์จะเปลี่ยนเป็นสารอาหารที่มีประโยชน์ที่สัตว์นำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการสร้างผลผลิตต่อไป โดยระบบทางเดินอาหารของแพะมีรูปแบบเช่นเดียวกับโค กระบือ คือ มีกระเพาะอาหารที่แบ่งแยกได้เป็น 4 ส่วน คือ กระเพาะหมัก (Rumen) กระเพาะรวงผึ้ง (Reticulum) กระเพาะสามสิบกลีบ (Omasum) กระเพาะแท้ (Abomasum)

1 Esophagus	2 Reticulum	3 Rumen
4 Omasum	5 Abomasum	6 Small intestine
7 Large intestine	8 Rectum	9 Cecum

ภาพที่ 2.3 ระบบทางเดินอาหารของแพะ

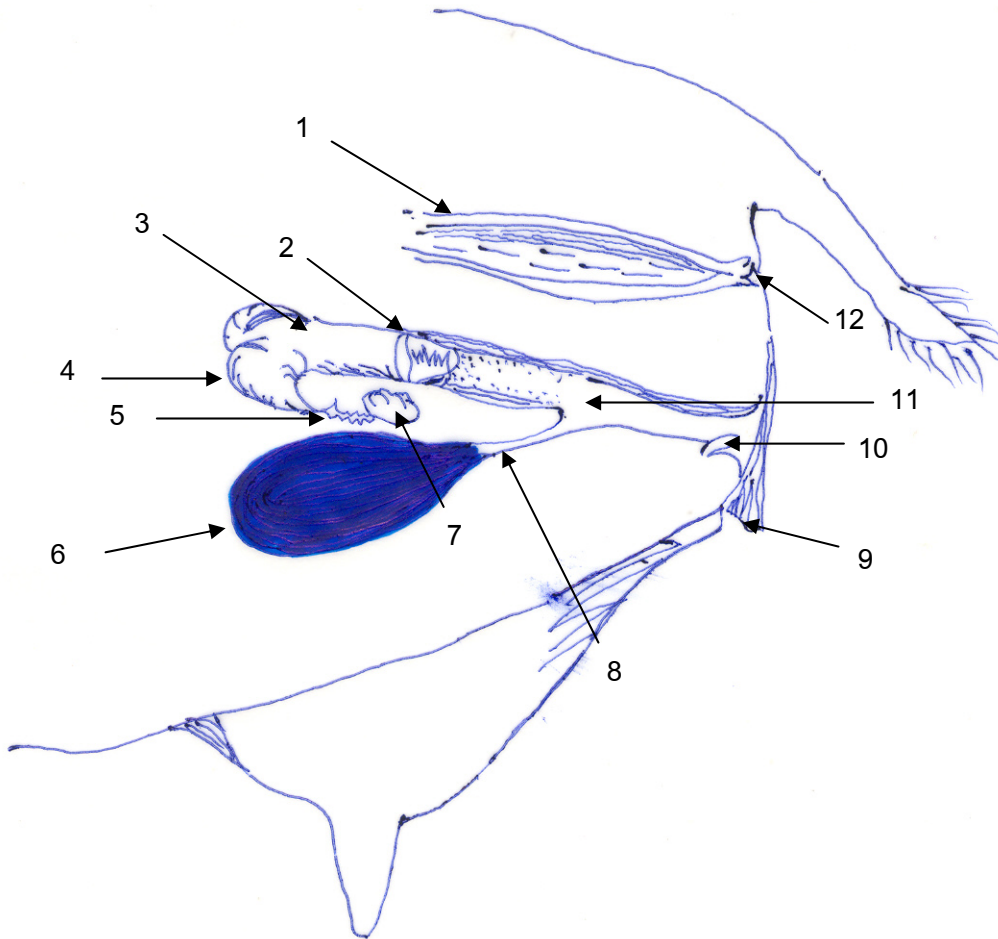
ด้านความต้องการน้ำของแพะก็มีในปริมาณมาก ทั้งนี้นอกเหนือจากการที่น้ำเป็นส่วนประกอบสำคัญของร่างกายแล้วยังมีส่วนในการสร้างผลผลิตโดยเฉพาะนม มีบทบาทในการรักษาสมดุลปริมาณน้ำในร่างกาย น้ำในเซลล์ น้ำนอกเซลล์ และในระบบไหลเวียนโลหิต การปรับความเป็นกรดเป็นด่างของร่างกายและน้ำในกระเพาะหมัก รวมถึงน้ำลายที่ช่วยในการเคี้ยวเอื้องและการย่อยอาหาร นอกจากนี้น้ำยังช่วยในการระบายความร้อน การปรับอุณหภูมิร่างกาย ทำให้แพะสามารถปรับตัวได้ดีเมื่อเลี้ยงดูอยู่ในสภาพพื้นที่ที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง จากการทำแพะมีการปรับตัวได้ดีแม้จะเลี้ยงในสภาพแวดล้อมที่ทุรกันดารแห้งแล้ง ร้อนชื้น หรือหนาวเย็นเพราะแพะมีไขมันใต้ผิวหนังน้อย มีขนสั้นลักษณะของขนเป็นเงา ซึ่งจะทนความร้อนหรือความชื้นได้ดี และช่วยให้สะท้อนแสงแดดทำให้แพะสามารถทนต่อความร้อนในสภาพพื้นที่เขตร้อนได้ และแพะยังเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความอดทนสูง ร่างกายมีความแข็งแรง ปราดเปรียว ไม่เป็นโรคง่าย มีความต้านทานต่อโรคต่างๆ

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ของแพะ

ในส่วนของระบบสืบพันธุ์ของแพะ แพะเป็นสัตว์ที่มีการขยายพันธุ์ได้ง่ายและรวดเร็วโดยแพะมีความสมบูรณ์พันธุ์และมีการเจริญเติบโตเป็นหนุ่มเป็นสาวเร็ว ซึ่งแพะตัวเมียอาจสามารถผสมพันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ 7-8 เดือน แต่จะมีความสมบูรณ์เต็มที่เหมาะแก่การใช้ผสมพันธุ์ที่อายุประมาณ 10-12 เดือน ระยะเวลาการเป็นสัดประมาณ 18 ± 2 วัน ซึ่งช่วงเวลาเป็นสัดจะค่อนข้างสม่ำเสมอในแม่แพะที่มีสุขภาพสมบูรณ์ดี ระยะเวลาในการตั้งท้องของแพะจะสั้นเพียงประมาณ 150 วัน อีกทั้งแม่แพะก็มักจะคลอดลูกได้ครั้งละ 1-2 ตัว ซึ่งมักจะเป็นแฝดสองหรือแฝดสามก็สามารถพบได้อยู่เสมอ ส่วนระยะเวลาในการเลี้ยงลูกและการหย่านมของแพะจะสั้นโดยอายุหย่านมของลูกแพะจะขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของแม่แพะ และปริมาณน้ำนมของแม่ที่ใช้เลี้ยงลูกคือถ้าแม่มีน้ำนมมากและเลี้ยงลูกเก่ง ลูกก็จะสามารถหย่านมได้เร็วแต่โดยทั่วไปการหย่านมลูกแพะจะเริ่มหย่านมเมื่อลูกแพะอายุประมาณ 3 เดือน หรือ 3 เดือนครึ่ง ทำให้แม่แพะสามารถกลับมาเป็นสัดและตั้งท้องได้ใหม่เร็วขึ้น จะช่วยให้อัตราการขยายพันธุ์และจำนวนของแพะในฟาร์มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้น ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นประโยชน์แก่ตัวเกษตรกรในแง่เศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี การเป็นหนุ่มของแพะตัวผู้ซึ่งจะมีการเจริญเติบโตได้รวดเร็วและสามารถที่จะผสมพันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ 6-8 เดือน แต่จะมีความสมบูรณ์เต็มที่เหมาะแก่การผสมพันธุ์ที่อายุประมาณ 12-18 เดือน พ่อพันธุ์แพะที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงดีสามารถคุมฝูงและผสมพันธุ์กับแม่แพะได้จำนวนหลายตัวในฤดูผสมพันธุ์แต่ควรมีการจัดการให้พ่อพันธุ์คุมฝูงในจำนวนพอเหมาะและทำการจัดสรรแม่แพะที่ใช้เป็นแม่พันธุ์ตามลักษณะพันธุกรรมที่ต้องการ

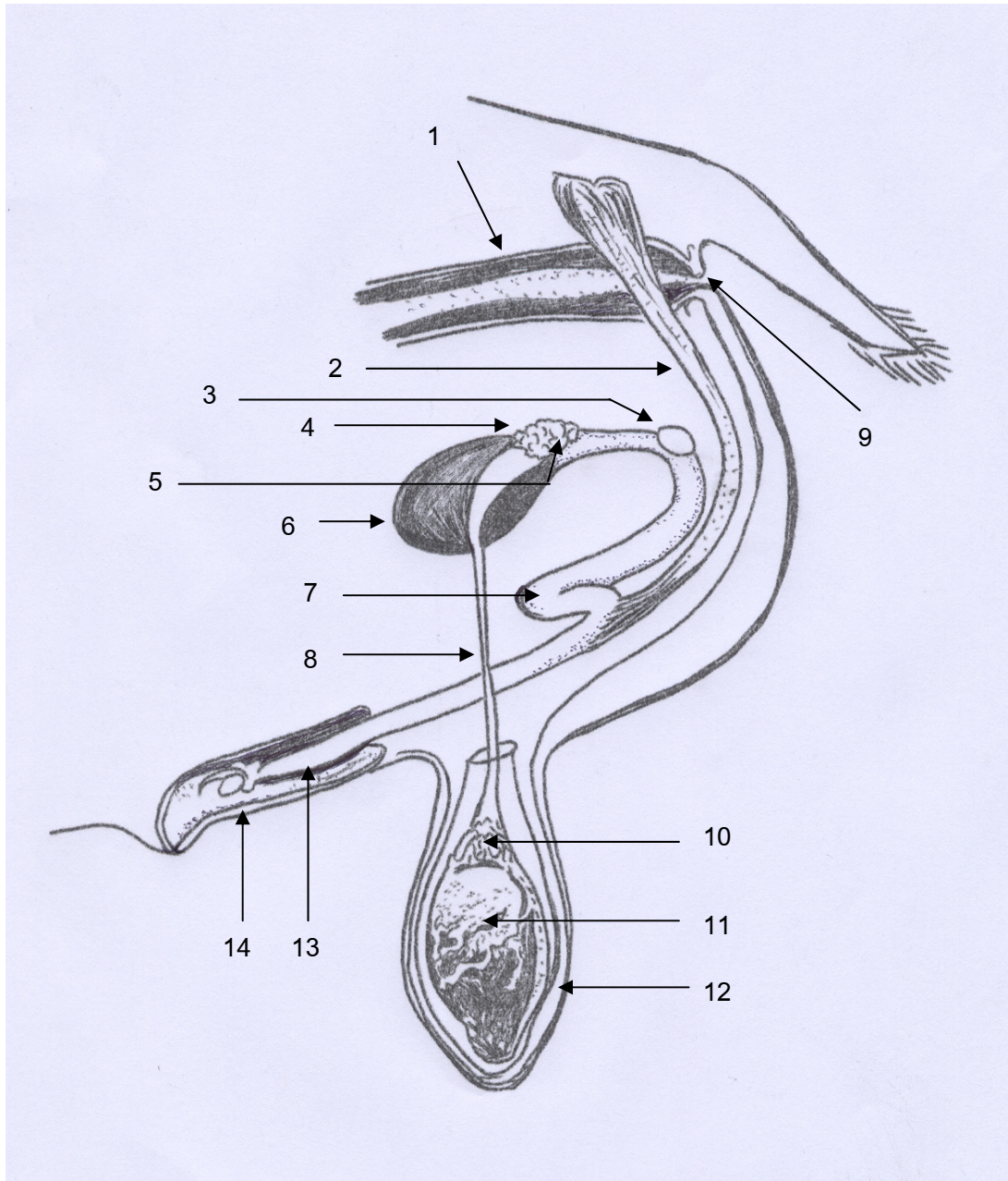

อีกทั้งไม่ควรจะเป็นแพะที่มีสายเลือดใกล้ชิดกับพ่อพันธุ์และควรมีพ่อพันธุ์หลายตัว เพื่อการกระจายพันธุกรรมที่ดีหรือเพื่อการหลีกเลี่ยงการผสมเลือดชิด เนื่องจากลูกที่ได้จากการผสมพันธุ์ในสายสัมพันธ์จะส่งผลต่อลักษณะปรากฏ เช่น ลูกที่เกิดใหม่จะค่อนข้างอ่อนแอ ป่วยง่าย เลี้ยงไม่ค่อยโต หรือ มีอัตราการตายสูง เป็นต้น

1 Rectum	2 Cervix	3 Uterus
4 Uterine horn	5 Oviduct	6 Urinary bladder
7 Ovary	8 Urethra	9 Vulva
10 Clitoris	11 Vagina	12 Anus

ภาพที่ 2.4 อวัยวะระบบสืบพันธุ์ของแพะเพศเมีย

1 Rectum	2 Retractor muscle	3 Bulbourethral gland
4 Seminal vesicle	5 Prostate gland	6 Urinary bladder
7 Sigmoid flexure	8 Vas deferens	9 Anus
10 Epididymis	11 Testis	12 Scrotum
13 Penis	14 Prepuce	

ภาพที่ 2.5 อวัยวะระบบสืบพันธุ์ของแพะเพศผู้

ธรรมชาติและพฤติกรรมของแพะ

แพะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายมีลักษณะนิสัยร่าเริง ปราดเปรียว อยากรู้้อยากเห็น ฉลาด แสนรู้และค่อนข้างซุกซนแต่สามารถฝึกสอนให้เกิดความเคยชินเพื่อประโยชน์ในการรีดนมและการเลี้ยงดูของผู้เลี้ยงได้ง่าย แพะเป็นสัตว์ที่ชอบกินใบไม้ และจะปีนป่ายขึ้นกินใบไม้ เปลือกไม้ โดยการใช้ขาหน้าปีนขึ้นยันต้นไม้ และยืนด้วยสองขาหลัง อีกทั้งแพะยังมีความสามารถในการทะเล็มเก่งไม่ว่าจะเป็นพื้นที่รกชัฏ พื้นที่ราบลุ่ม สูงต่ำไม่สม่ำเสมอ มีไม้พุ่ม ไม้ล้มลุกเกะกะ ไม้หนาม หรือในพื้นที่รกร้างมีวัชพืชขึ้น ซึ่งแพะก็สามารถเข้าทะเล็มได้อย่างสบาย ทำให้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรได้ในทางอ้อมคือ แพะมีอาหารกินโดยไม่สิ้นเปลืองการหาอาหารหยาบคุณภาพดีหรืออาหารชั้น อีกทั้งเกษตรกรยังสามารถประหยัดเวลาในการปรับแต่งพื้นที่เพื่อทำการเกษตรกรรมปลูกพืชผักชนิดอื่นๆได้

ภาพที่ 2.6 แพะสามารถปีนป่ายขึ้นเพื่อยืดคอกกินใบไม้ได้

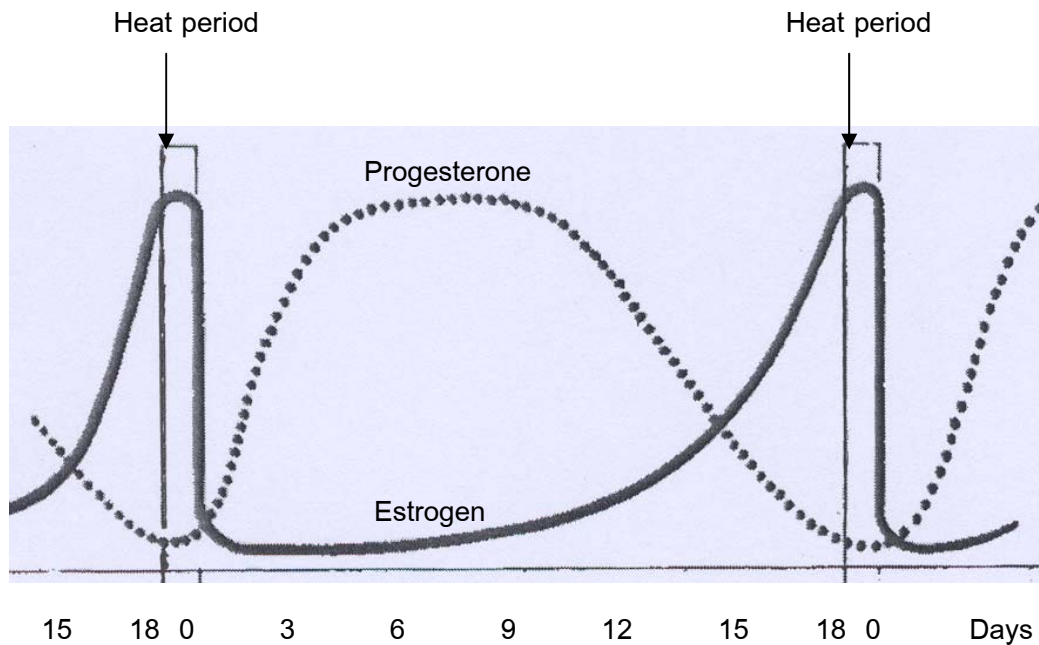

ภาพที่ 2.7 แพะเป็นสัตว์ที่ร่าเริง ออยากรู้อยากเห็น ชอบปีนป่ายคอกขึ้นมองดูสิ่งต่างๆ

พฤติกรรมการสืบพันธุ์และการเกี่ยวพาราฮี

พฤติกรรมการสืบพันธุ์และการเกี่ยวพาราฮี เกิดขึ้นเมื่อแพะเริ่มเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ โดยแพะตัวเมียจะมีวงรอบการเป็นสัด (Estrus cycle) ประมาณ 18-20 วัน และมีระยะการเป็นสัด (Heat period) อยู่เพียง 24 ชั่วโมง ดังภาพที่ 2.8 กราฟแสดงระดับของฮอร์โมนเพศที่สอดคล้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมการเป็นสัด คือในช่วงระยะวันที่ 0-15 หลังจากการตกไข่ไปแล้วจะมีระดับของฮอร์โมนโปรเจสเตอโรน (Progesterone) ที่สร้างจากคอร์ปัสลูเทียม (Corpus luteum) นั่นคือส่วนของก้อนเนื้อที่กลายเป็นแผลเป็นหลังจากการแตกออกของถุงน้ำบรรจุไข่ (Follicle) ในวงรอบการเป็นสัดรอบก่อนหน้า ซึ่งระดับของฮอร์โมนโปรเจสเตอโรนจะมีระดับสูงและค่อยๆลดระดับลงจนน้อยลง จากการค่อยๆฝ่อตัวไปในช่วงระยะเวลาของวงรอบการเป็นสัดวันที่ 15 ส่วนในทางตรงกันข้ามระดับฮอร์โมนเอสโตรเจน (Estrogen) จะค่อยๆเพิ่มระดับขึ้นตามการเจริญขึ้นของถุงน้ำที่บรรจุไข่ถุงใหม่ จนมีระดับสูงสุดในช่วงที่จะเข้าวันที่ 15-18 จึงทำให้ในระหว่างนี้เราจะสังเกตเห็นการแสดงออกของพฤติกรรมการเป็นสัดของแพะ

ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นอาการกระวนกระวาย ร้องเสียงดัง และพยายามเดินเข้าชิดติดตัวผู้ ซึ่งอาการต่างๆนี้เกิดขึ้นจากอิทธิพลของฮอร์โมนเอสโตรเจน ที่ค่อยๆเพิ่มขึ้นจนถึงระดับสูงสุด ภายในช่วงระยะ 24 ชั่วโมงนี้เอง

ภาพที่ 2.8 กราฟแสดงระดับฮอร์โมนเพศกับระยะเวลาการเป็นสัดของแพะ

ในช่วงของระยะการเป็นสัดแพะจะแสดงอาการกระวนกระวาย ไม่อยู่นิ่ง มักจะมีการส่งเสียงร้องอยู่เป็นระยะๆ อวัยวะเพศบวมแดง และมีเมือกใสไหลเยิ้มออกมา กระดิกหางบ่อยๆ ปัสสาวะกระปริดกระปรอย กินอาหารน้อยลง แม่แพะที่อยู่ในช่วงให้นมจะน้ำนมลดลง มีพฤติกรรมแสดงความสนใจและพยายามเข้าใกล้ชิดกับตัวผู้ แต่เมื่อมีตัวผู้ตัวอื่นมาเยือนประกบติดอยู่ใกล้ๆกลับจะยืนนิ่งไม่แสดงอาการกระวนกระวายใดๆ

เมื่อมีตัวเมียเริ่มแสดงอาการเป็นสัดก็จะพบว่าตัวผู้จะมีการตอบสนอง โดยเริ่มเข้ามาดมบั้นท้ายและบริเวณอวัยวะเพศตัวเมียและพยายามเดินตามติดตัวเมียที่เป็นสัด นอกจากนี้แพะตัวผู้ยังมีพฤติกรรมแปลกๆที่เกี่ยวกับการเบ่งปัสสาวะ เพื่อฉีดพ่นไปให้ทั่วบริเวณและตามลำตัว หน้าอก ขาหน้า และเคราของตัวเอง เพื่อเป็นการส่งกลิ่นล่อให้ตัวเมียได้กลิ่นและมีความสนใจตนเองมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ช่วงฤดูผสมพันธุ์ในโรงเรือนแพะจะมีกลิ่นแรงมาก

พฤติกรรมกรรมการแทะเล็มของแพะ

พฤติกรรมกรรมการแทะเล็มของแพะจะทำได้ดี โดยมีทั้งความสามารถในการสอดส่ายชอกแซกหาหญ้าหรือใบพืชชนิดต่างๆ และการใช้ริมฝีปาก (Muzzle) ในการจับ เกี่ยวตวัดและเม้มเอาใบไม้ ต้นหญ้าเข้าปาก รวมถึงไม้พุ่มที่มีหนามแพะก็ยังมีความสามารถในการแทะเล็มเอาเฉพาะส่วนใบที่อ่อนนุ่มเข้าปากได้ ส่วนต้นไม้ที่มีลำต้นและยอดสูงขึ้นไปแพะก็สามารถที่จะใช้ขาหน้าปีนขึ้นจนใช้ปากจับและตวัดเอาใบไม้เข้าปาก แม้กระทั่งเปลือกลำต้นไม้ยืนต้น แพะก็สามารถกินได้โดยการค่อยๆ ใช้ริมฝีปากตวัดเม้มเอาส่วนเปลือกไม้มากินได้ ดังนั้นถ้าหากเราทราบพฤติกรรมกรรมการกินและการแทะเล็มของแพะแล้ว จะช่วยให้สามารถจัดการแปลงหญ้าและหาแหล่งอาหารที่เหมาะสมแก่แพะ อันจะได้ประโยชน์สูงสุดจากการใช้สอยพื้นที่รกร้างมีวัชพืชมากให้เป็นประโยชน์ หรือการจัดสรรการเข้าแทะเล็มของแพะไม่ให้ทำให้แปลงหญ้าโทรมมากเกินไป เพราะบางครั้งการที่แพะแทะเล็มและกินเก่งก็อาจทำให้แปลงหญ้าหรือเรือกสวนไร่นาของเกษตรกรมีอายุการใช้งานสั้นลงได้

ภาพที่ 2.9 การปล่อยแพะแทะเล็มในพื้นที่รกร้างมีวัชพืชมาก

พฤติกรรมทางสังคม

พฤติกรรมทางด้านสังคม แพะเป็นสัตว์ที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีความเชื่อและสงบ แต่หากมีการต่อสู้แพะจะหันหน้าเข้าหาศัตรูหรือคู่ต่อสู้ และการต่อสู้กันของแพะจะใช้วิธีทุ่มทั้งตัวและเอาหัวเข้าชนกันอย่างรุนแรง ดังนั้นในการเลี้ยงแพะแบบรวมฝูงโดยที่มีพ่อพันธุ์อยู่ด้วยกันหลายๆตัวในฝูงอาจจะเกิดปัญหาของการต่อสู้กันขึ้นได้ โดยเฉพาะในช่วงของฤดูผสมพันธุ์ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีการคำนึงถึงการจัดการฝูงโดยการแยกพ่อพันธุ์คุ่มฝูงแต่ละฝูง หรือการสร้างคอกในโรงเรือนแยกพ่อพันธุ์แต่ละตัวตามความเหมาะสมของแต่ละฟาร์ม

แต่ถ้าเป็นกรณีของการเลี้ยงแพะตัวเมียไว้ด้วยกันหลายๆตัวในคอก มักจะไม่ค่อยพบปัญหาของการชนกันเหมือนตัวผู้มากนัก เพราะตัวเมียจะมีนิสัยสงบเรียบร้อยกว่า อีกทั้งถ้ามีการจัดลำดับชั้นทางสังคมในฝูงได้แล้วว่าตัวใดเป็นตัวที่มีลักษณะเด่นกว่าตัวอื่น ไม่ว่าจะป็นขนาดตัว หรือมีที่นิสัยเป็นผู้นำตัวอื่นๆได้แล้วนั้น ก็จะเกิดการจัดลำดับก่อนหลังไว้ในฝูงได้เอง ทำให้ไม่เกิดการต่อสู้ที่รุนแรงมากนัก

ภาพที่ 2.10 การอยู่รวมกันเป็นฝูงของตัวเมียที่อยู่กันอย่างสงบเรียบร้อย

พฤติกรรมการณ์นอน

พฤติกรรมการณ์นอน แพะจะชอบนอนบนพื้นที่ที่ยกสูง ไม่ชอบนอนกับพื้นดินหรือเสมอพื้นดิน ดังนั้นการสร้างคอกพักหรือโรงเรือนจึงต้องสร้างพื้นคอกเป็นร่องหรือช่องตาถี่และให้ยกสูงขึ้นจากพื้น ซึ่งการสร้างคอกแพะนี้โดยทั่วไปจะนิยมยกพื้นให้สูงขึ้นพอที่จะให้คนลอดเข้าไปใต้คอกแพะได้เพื่อสะดวกในการทำความสะอาดปิดกั้นมูลแพะที่พื้นคอก และควรมีลักษณะลาดเอียงเล็กน้อยเพื่อให้มีการไหลของน้ำและร่องระบายน้ำบัสสภาวะได้ซึ่งจะช่วยให้พื้นคอกแพะสะอาดอยู่เสมอ ไม่เป็นที่หมักหมมของเชื้อโรคและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้การระบายอากาศที่ดีป้องกันโรคของระบบทางเดินหายใจในแพะได้อีกด้วย

ภาพที่ 2.11 การทำโรงเรือนยกพื้นขึ้นสูงจากพื้นให้เป็นที่นอนสำหรับแพะที่เลี้ยงปล่อยในทุ่ง
พฤติกรรมอื่น ๆ ของแพะ

พฤติกรรมอื่น ๆ ของแพะที่อาจพบได้ คือ แพะสามารถเลี้ยงให้เป็นสัตว์เลี้ยงได้ เพราะความฉลาดแสนรู้ สามารถทำการฝึกสอน สั่งให้ทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนสัตว์เลี้ยงชนิดอื่นได้ แพะจะค่อนข้างเชื่องไม่ก้าวร้าวและไม่ทำอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยงชนิดอื่น ๆ แพะบางตัวก็อาจจะมีพฤติกรรมแปลก ๆ เช่น การชอบการอาบน้ำโดยเฉพาะในช่วงที่มีอากาศร้อนซึ่งมักพบ

เห็นได้ในแพะนมที่มีความเคยชินกับการทำความสะอาดตัวและเต้านมก่อนการรีดนม หรือในแม่แพะบางตัวมีนิสัยชอบดูดกินน้ำนมของตัวเองและของตัวอื่น ๆ ในฝูงเมื่อเลี้ยงรวมกันในคอก

ภาพที่ 2.12 แม่แพะนมที่มีนิสัยชอบดูดนมตัวเองต้องมีจุปิดหัวนมไว้เพื่อไม่ให้แพะดูดนมได้